

JHS 185 Asemakaavan pohjakartan laatiminen

Liite 2 Asemakaavan pohjakartan kohdemalli

Versio: 1.0 / 20.3.2013

Julkaistu: 2.5.2014

Voimassaoloaika: toistaiseksi

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Kohdemalli.....	2
3 Lisätyt pakollisuudet	5
4 Skeematiedostojen osoitteet.....	5

1 Johdanto

Asemakaavan pohjakartan kohdemallina käytetään KuntaGML Kantakartta -kohdemallia. Pohjakartan esitystavan yhtenäistämiseksi ja automaattisten visualisointitekniikoiden käytön mahdollistamiseksi Kantakartta-kohdemalliin on tässä suosituksessa tehty joitakin täsmennyksiä. Nämä lisämääritykset on tehty pääosin mallia rajaavina siten, että tämän suosituksen mukainen pohjakartan kohdemalli olisi KuntaGML Kantakartan profiili. Tämä merkitsee sitä, että jokainen kohdejoukko, joka noudattaa tämän suosituksen mukaista kohdemallia, on yhteensopiva myös Kantakartta-kohdemallin kanssa. Kantakartan kohdemäärittelyä on täydennetty kohteilla, jotka puuttuvat KuntaGML:n kantakartta-skeemasta ja jotka on tarpeellista esittää asemakaavan pohjakartalla. Näitä lisäyksiä ehdotetaan otettavaksi huomioon KuntaGML:n Kantakartta-skeemassa.

Aiemmassa Maanmittauslaitoksen julkaisemassa kaavan pohjakartan karttakohdemallissa (*MML:n julkaisu n:o 85, 1997*) määriteltiin kohdeluokitus kaavan pohjakarttaa varten. Tätä luokitusta on pidetty lähtökohtana valittaessa KuntaGML:n Kantakartta -kohdemallista asemakaavan pohjakartalla esitettävät kohdeluokat. Nyt suositeltavassa kohdemallissa kuitenkin pitäydytään Kantakartta-kohdemallin mukaiseen luokkien ryhmittelyyn ja nimeämiseen. Näin asemakaavan pohjakartan kohdemalli muodostaa aidon osajoukon KuntaGML Kantakartan mukaisesta tietosisällöstä kaavoituksen käyttötarpeita silmälläpitäen. Valitut kohdeluokat on esitetty *luvun 2 taulukossa 1*.

Tärkeimmät KuntaGML Kantakartta -kohdemalliin tehtävät rajaukset liittyvät geometrian esittämiseen. Koska Kantakartta-kohdemalli mahdollistaa kaikille kohdeluokille kaikkien neljän mallissa määritellyn sijaintiominaisuuden (alue, reunaviiva, keskilinja, referenssipiste) käyttämisen, on kartan tietosisällön ja käytettävien esitystapojen yksityiskohtainen määrittely mahdotonta. Siksi tämän suosituksen mukaisessa kohdemallissa valitaan kullekin kohdeluokalle suositeltava sijaintiominaisuus ja sen myötä käytettävä geometriatyypin (aluemainen, viivamainen, pistemäinen). Tässä suosituksessa tallennusgeometria piste on jaettu aidosti pistemäisiksi kohteiksi (suositeltava geometria = piste) ja symboleilla kuvattaviksi kohteiksi (suositeltava geometria = referenssipiste). Suositellut sijaintiominaisuudet käyvät ilmi *luvussa 2* esitetyn taulukon sarakkeesta 'Sijaintiominaisuus'.

Toinen merkittävä KuntaGML Kantakartta -kohdemalliin tehtävä rajausta koskee ominaisuutta 'tyyppi', joka yksilöi yleisluontoisen kohdeluokan sisällä tarkemmin kohteen luokittelun (esim. Vesikohde, tyyppi='oja'). Tämä ominaisuus on välttämätön kohteen todellisen luokan tulkitsemisen ja siten myös kohteen visualisoinnin yksityiskohtien määrittämisen kannalta (tulkitsemisen mahdollistavat ominaisuustiedot on esitetty *taulukon 1* sarakkeessa: 'tyyppi'). Tässä suosituksessa 'tyyppi'-ominaisuus määritellään pakolliseksi,

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

kun se KuntaGML Kantakartta -kohdemallissa on vapaaehtoinen. Lisätyt pakollisuudet on esitetty *kappaleen 3 taulukossa 2*.

2 Kohdemalli

Asemakaavan pohjakartan kohdemalli on esitetty alla olevassa taulukossa.

Kohderyhmä	Kohdeluokka	'tyyppi'	Sijaintiominaisuus
Maanpinta	Metsa	tyyppi='havumetsä'	alue
	Metsa	tyyppi='lehtimetsä'	alue
	Metsa	tyyppi='sekametsä'	alue
	Metsa	tyyppi='hakattu metsä'	alue
	Metsa	tyyppi='lehtipuutaimikko'	alue
	Metsa	tyyppi='havupuutaimikko'	alue
	Metsa	tyyppi='varvikko'	alue
	Metsa	tyyppi='harva louhikko'	referenssipiste
	Metsa	tyyppi='soistuma'	referenssipiste
	Suo		alue
	Kivi		piste/alue
	Jyrkanne		viiva
	Luiska		viiva
	Taytemaa-alue		alue
	Varastoalue		referenssipiste
	Maa-ainestenOttoalue	tyyppi='karkea kivennäisaines'	alue
	Maa-ainestenOttoalue	tyyppi='hieno kivennäisaines'	alue
	Maa-ainestenOttoalue	tyyppi='eloperäinen aines'	alue
	Polku		viiva
	Muu Maa-alue	tyyppi='hietikko'	alue
	Muu Maa-alue	tyyppi='kivikko'	alue
	Muu Maa-alue	tyyppi='avokallio'	alue / viiva
	Muu Maa-alue	tyyppi='pelto'	alue
	Muu Maa-alue	tyyppi='niitty'	alue
	Muu Maa-alue	tyyppi='nurmikko'	alue
	Muu Maa-alue	tyyppi='puutarha'	referenssipiste
	Muu Maa-alue	tyyppi='tulva-alue'	referenssipiste
	Muu Maa-alue	tyyppi='hautausmaa'	alue / referenssipiste
	Maastokuvion reuna	tyyppi='yksikäsitteinen, epämääräinen	viiva
Maastoselite		referenssipiste	
Maanpinnan korkeus	Korkeuskayra	tyyppi='johtokäyrä'	viiva
	Korkeuskayra	tyyppi='välikäyrä'	viiva
	Korkeuskayra	tyyppi='apukäyrä'	viiva
	Maanpinnan korkeusluku		piste
	MuuViiva	tyyppi='rinneviiva'	referenssipiste
Kasvillisuus	Lehtipuurivi		viiva
	Havupuurivi		viiva
	Pensasaita		viiva
	Havupuun	(tyyppi='huomattava')	referenssipiste
	Lehtipuun	(tyyppi='huomattava')	referenssipiste
	Pensas	(tyyppi='huomattava')	referenssipiste
Vesistöt	Vesikohde	tyyppi='vesialue'	alue
	Vesikohde	tyyppi='rantaviiva'	viiva
	Vesikohde	tyyppi='säännöstellyn	viiva

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

		vedenpinnan yläreuna'	
	Vesikohde	tyyppi='vedenpinnan korkeusluku'	piste
	Vesikohde	tyyppi='matalikko'	referenssipiste
	Vesikohde	tyyppi='oja' tai 'puro'	viiva
	Vesikohde	tyyppi='lampi' tai 'vesikuoppa'	alue
	Vesikohde	tyyppi='veden virtaussuunta'	referenssipiste
	Vesikohde	tyyppi='koski tai 'putous''	piste
	Vesikohde	tyyppi='lähde'	piste
	Vesikohde	tyyppi='vesikivi'	piste
Rakennetut tilat	Rakennus	tyyppi='käyttötarkoitus'	alue
	Rakennuksen Osa	tyyppi='kerrosraja'	viiva
	Rakennuksen Osa	tyyppi='sisennys'	viiva
	Rakennuksen Osa	tyyppi='uloke'	viiva
	Rakennuksen Osa	tyyppi='harjaviiva'	viiva
	Rakennuksen Osa	tyyppi='ajoluiska'	viiva
	Rakennelma	tyyppi='kasvihuone'	alue / viiva
	Rakennelma	tyyppi='katos'	alue / viiva
	Rakennelma	tyyppi='kivijalka'	alue / viiva
	Rakennelma	tyyppi='muu käyttö'	alue / viiva
	Maanalainen Tila		viiva
	Maanalaisen Tilan Osa		viiva
Rakenteet	Rakenne	tyyppi='aita'	viiva
	Rakenne	tyyppi='tukimuuri	viiva
	Rakenne	tyyppi='meluaita'	viiva
	Rakenne	tyyppi='porras'	viiva
	Rakenne	tyyppi='tukivaijeri'	viiva
	Rakenne	tyyppi='antennimasto'	piste
	Rakenne	tyyppi='valonheitinmasto'	piste
	Rakenne	tyyppi='tuulivoimala'	piste
	Rakenne	tyyppi='muu masto'	piste
	Rakenne	tyyppi='savupiippu'	piste
	Rakenne	tyyppi='muistomerkki'	piste
	Rakenne	tyyppi='kaivo'	piste
	Rakenne	tyyppi='suihkukaivo'	piste
	Rakenne	tyyppi='maalämpökaivo'	piste
Maaliikenneverkko	Liikennevayla	tyyppi='kestopäällystetty'	viiva
	Liikennevayla	tyyppi='kestopäällystämätön'	viiva
	Liikennevayla	tyyppi='rakenteilla'	viiva
	Keuyen liikenteen vayla	tyyppi='kestopäällystetty'	viiva
	Keuyen liikenteen vayla	tyyppi='kestopäällystämätön'	viiva
	Keuyen liikenteen vayla	tyyppi='rakenteilla'	viiva
	Silta		viiva
	Siltarakenne	tyyppi='siltapilari'	viiva
	Rummun suu		piste
	Erityisrakenne	tyyppi='suojakaide'	viiva
	Erityisrakenne	tyyppi='paikoitusalue'	viiva
	Erityisrakenne	tyyppi='levähdysalue'	viiva
	Erityisrakenne	tyyppi='kääntöpaikka'	viiva
	Erityisrakenne	tyyppi='tunnelin suu'	viiva
	Erityisrakenne	tyyppi='ilmarata'	viiva / piste
Rautatieliikenneverkko	Raide		viiva
	Raideliikenne rakenne	tyyppi='rautatielaituri'	viiva
	Raideliikenne rakenne	tyyppi='ratajohtopylväs'	piste

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

Vesiliikenneverkko	VesiliikenteenTurva-Laite		piste	
Ilmaliikenneverkko	Ilmaliikennekohde	tyyppi='lähestymisvalo'	piste	
	Ilmaliikennekohde	tyyppi='kiitotie'	viiva	
Sahkoverkko	Sahkoverkon osa	tyyppi='sähkölinja'	viiva	
	Sahkoverkon osa	tyyppi='kaapelireitti'	viiva	
	Sahkoverkon osa	tyyppi='muuntaja'	referenssipiste	
	Sahkoverkon osa	tyyppi='kaivo'	piste	
	Sahkoverkon osa	tyyppi='kaappi'	piste	
	Sahkoverkon osa	tyyppi='pylväs'	piste / piste ja viiva	
	Sahkoverkon osa	tyyppi='pylväsmuuntamo'	piste	
Muut verkkooyhteydet	Verkon osa	tyyppi='johto'	linja	
	Verkon osa	tyyppi='johtokaivo'	piste	
Kiinteistotiedot	Rekisteriyksikko		alue	
	Kiinteistötunnus		referenssipiste	
	Kayttooikeusyksikko		viiva	
	Eryiskayttooikeusalue	tyyppi = 'vuokra-alue'	viiva	
	Eryiskayttooikeusalue	tyyppi = 'rajavyöhyke'	viiva	
	Eryiskayttooikeusalue	tyyppi = 'ampuma-alue'	viiva	
	Eryiskayttooikeusalue	tyyppi = 'sotilasalue'	viiva	
	Eryiskayttooikeusalue	tyyppi = 'muu käyttöoikeusalue'	viiva	
	Kiinteistoraja	tyyppi = 'valtakunnanraja'	viiva	
	Kiinteistoraja	tyyppi = 'kunnanraja'	viiva	
	Kiinteistoraja	tyyppi = 'rekisteriyksikön raja'	viiva	
	Rajamerkki	tyyppi = 'rajapyykki'	piste	
	Rajamerkki	tyyppi = 'rajaviitta'	piste	
	Rajamerkki	tyyppi = 'suuntapyykki'	piste	
	Rajamerkki	tyyppi = 'rajapiste'	piste	
	Rajamerkki	tyyppi='kadonnut rajamerkki'	piste	
	Luonnonsuojelu	Suojeltava kohde	tyyppi='pohjavesialue'	viiva
		Suojeltava kohde	tyyppi='suojelualue'	viiva
Suojeltava kohde		tyyppi='merkittävä luontokohde'	piste	
Suojeltava kohde		tyyppi='rauhoitettu kohde'	piste	
Karttatestit	Paikannimi	tyyppi = 'kunta'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'yksinäistalo'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'kaupunginosa'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'iso asutuskeskus tai kylä'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'asutuskeskus'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'kylä tai kulmakunta'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'maastonimi'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'vesistönimi'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'rautatieliikennepaikan nimi'	referenssipiste	
	Paikannimi	tyyppi = 'kadunnimi/tiennimi'	referenssipiste	
Paikannusjarjestelmat	Kiintopiste	tyyppi='tasokiintopiste'	piste	
	Kiintopiste	tyyppi='korkeuskiintopiste'	piste	

Taulukko 1 Asemakaavan pohjakartan kohdemalli

3 Lisätyt pakollisuudet

Asemakaavan pohjakarttaa varten määritellyssä KuntaGML:n Kantakartta -kohdemallin profiilissa joitakin sellaisia ominaisuustietoja, jotka alkuperäisessä Kantakartta-mallissa ovat vapaaehtoisia, on muutettu pakollisiksi. Alla olevassa taulukossa on lueteltu nämä ominaisuudet.

Kohderyhmä	Kohdeluokka	ominaisuus
Maanpinta	Metsa	tyyppi
	Maa-ainestenOtoalue	tyyppi
	MuuMaa-alue	tyyppi
Maanpinnan korkeus	Korkeuskayra	tyyppi
Vesistöt	Vesikohde	tyyppi
Rakennetut tilat	Rakennus	tyyppi
	RakennuksenOsa	tyyppi
	Rakennelma	tyyppi
Rakenteet	Rakenne	tyyppi
Maaliikenneverkko	Erytisrakenne	tyyppi
Rautatieliikenneverkko	RaideliikenneRakenne	tyyppi
Sahkoverkko	Sahkoverkon osa	tyyppi
Muut verkkoyhteydet	Verkon osa	tyyppi
Kiinteistötiedot	Erytiskayttoikeusalue	tyyppi
Luonnonsuojelu	Suojeltava kohde	tyyppi
Paikannusjärjestelmat	Kiintopiste	tyyppi

Taulukko 2 Asemakaavan pohjakartta -profiilissa pakollisiksi muutetut Kantakartta-kohdemallin ominaisuudet

4 Skeematiedostojen osoitteet

Lähtökohtana käytetyn KuntaGML Kantakartta -kohdemallin (versio 2.0.0) määrittävä XML Schema löytyy zip-pakattuna tiedostona osoitteesta:

http://www.paikkatietopalvelu.fi/gml/kantakartta/2.0.0/kantakartta_2-0-0.zip